

Sygn. akt VII U 1881/13

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14.02.2014 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Monika Kwiorska-Pająk

Protokolant :st. sekretarz sądowy Gabriela Zaborowska

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 14.02.2014 r. w Świdnicy

sprawy **Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w Ś.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o zwrot nienależnie wypłaconego świadczenia

na skutek odwołania **Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w Ś.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 15.11.2013 r. Nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 15.11.2013 r. znak: (...) w ten sposób, że ustala iż strona powodowa Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna (...) w Ś. nie jest zobowiązana do zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń za okres od 1 listopada 1991 r. do 31 sierpnia 2013 roku w kwocie 49171, 77 zł i odsetek za okres od 17 lutego 2001 roku do 15 listopada 2013 roku w kwocie 35320,76 zł;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 77 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 1881/13

UZASADNIENIE

Strona powodowa Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna (...) w Ś. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 15.11.2013r. zobowiązującej do zwrotu nadpłaconego świadczenia emerytalnego na rzecz ubezpieczonej L. P. w wysokości 49 171,77zł wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości 35 320,76zł wnosząc o zmianę tej decyzji poprzez orzeczenie, iż nie jest zobowiązana do zwrotu w/w kwot. Ponadto strona powodowa wniosła o zasądzenie kosztów postępowania według obowiązujących przepisów wraz z opłatą od pełnomocnictwa w kwocie 17zł. W uzasadnieniu odwołania podniesiono nawet w przypadku przekazania nieprawdziwych danych

organ rentowy nie jest zwolniony z obowiązku merytorycznego zbadania dokumentacji, a w niniejszej sprawie wypłata zawyżonych świadczeń nastąpiła również w wyniku błędu organu rentowego. Żądanie zwrotu świadczeń może dotyczyć wyłącznie 3 lat wstecz od daty wydania decyzji. Jednocześnie stronie powodowej nie można postawić zarzutu podania nieprawdziwych danych w zaświadczeniu z dnia 29.09.1992r. , ponieważ błędy dotyczą kolejnych lat kalendarzowych , przyjętych do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia , to jest podania lat 1984,1985,1986 mimo , że w kolumnie dotyczącej wynagrodzenia pracownika wpisano wynagrodzenia za lata 1985,1986 i 1987. Jednocześnie przeciętne miesięczne wynagrodzenie za lata 1985,1986,1987 wpisano prawidłowo, jak również w sposób prawidłowy obliczono wskaźnik wynagrodzenia pracownika.

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana wniosła o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Strona pozwana podniosła, że zaskarżoną decyzją zobowiązano stronę powodową do zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń na rzecz ubezpieczonej L. P. za okres od 1.11.1991r. do 31.08.2013r. Świadczenie było wypłacane nienależnie w zawyżonej wysokości z powodu błędnie sporządzonego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionego przez płatnika składek.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona L. P. , zatrudniona w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w Ś. w okresie od 22.12.1988r. była uprawniona do renty inwalidzkiej.

W dniu 23.11.1992r. wpłynęło do ZUS zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu , w którym wskazano , że do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia wybrano wynagrodzenie za okres kolejnych 3 lat kalendarzowych , to jest od dnia 1.01.1985r. do dnia 31.12.1986r. W rubryce dotyczącej lat kalendarzowych wpisano kolejno: 1984,1985,1986 , w rubryce wynagrodzenie pracownika wpisano w pozycjach odpowiadających poszczególnym rocznikom: 374 410, 406 677, 486 029, w rubryce dotyczącej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce społecznej wpisano kolejno: 240 060, 289 140, 350 208, a w rubryce dotyczącej stosunku sumy wynagrodzeń pracownika do sumy przeciętnego wynagrodzenia wpisano kolejno: 155,96%, 140,65%, 138,78%. Wskaźnik wysokości wynagrodzenia pracownika obliczono na: 145,13%.

Dokument ten został sprawdzony przez pracownika organu rentowego, który odmiennie dokonał obliczeń przyjmując przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce społecznej za lata : 1984- 202 056 / 185,30%/, 1985- 240 060 / 169,41%/, 1986- 289 140 / 168,09%/ i obliczył wskaźnik wynagrodzenia pracownika – 174,27%.

Powyższy wskaźnik przyjęto w decyzji dotyczącej wyliczenia świadczenia rentowego ubezpieczonej za okres od dnia 1.11.1991r.

Decyzją z dnia 21.10.2003r. przyznano ubezpieczonej emeryturę , której wysokość obliczono od podstawy wymiaru renty .

W dniu 31/07.2013r. wpłynął wniosek ubezpieczonej o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia wraz z zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionym przez stronę powodową (...) w Ś. za lata 1978-1988. Z zaświadczenia tego wynikało, że wynagrodzenie za lata 1984-1986 wyniosło: 1984- 275 950zł, 1985- 374 410zł, 1986- 406 677zł. W związku z powyższym organ rentowy zwrócił się do płatnika składek o wyjaśnienie rozbieżności w stosunku do danych wskazanych w zaświadczeniu z dnia 29.09.1992r.

W odpowiedzi wyjaśniono, że wynagrodzenia są podane prawidłowo , ale dotyczą lat : 1985, 1986 i 1987 , natomiast w tabelce błędnie wpisano lata 1984, 1985, 1986.

Decyzją z dnia 19.09.2013r. organ rentowy przeliczył emeryturę ubezpieczonej przyjmując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia 145,13%.

Decyzją z dnia 15.11.2013r. organ rentowy zobowiązał stronę powodową jako pracodawcę do zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń za okres od 1.11.1991r. do 31.08.2013r. w kwocie 49 171,77zł i odsetek za okres od 17.02.2001r. do 15.11.2013r. w kwocie 35 320,76zł.

/ dowód: dokumentacja ZUS/

Sąd zważył:

odwołanie zasługiwało na uwzględnienie. Zgodnie z przepisem art. 84 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 1442) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami (w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego), przy czym za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się: świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczone o braku prawa do ich pobierania lub świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Natomiast zgodnie z przepisem art. 84 ust. 6 ww. ustawy, jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń, obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami - w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego - obciąża odpowiednio płatnika składek. Przepis ten znajduje zastosowanie w sytuacji, w której pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń, a jednocześnie nie można stwierdzić odpowiedzialności osoby, której świadczenie wypłacono, bowiem nie można uznać, że pobrała je nienależnie w rozumieniu art. 84 ust. 1 i 2 ww. ustawy. Celem regulacji wynikającej z art. 84 ust. 6 ww. ustawy jest umożliwienie organowi rentowemu odzyskania świadczeń, które - bez jego winy - zostały wypłacone, bądź zawyżone, a nie ma przy tym podstaw, aby uznać, że pobierająca je osoba zobowiązana byłaby do ich zwrotu w myśl zasad wynikających z art. 84 ust. 1 i 2 ww. ustawy. Organ rentowy ma w takiej sytuacji podstawy do żądania zwrotu nadpłaconych kwot od odpowiedzialnego za zaistnienie takiej sytuacji płatnika lub innego podmiotu, którego nieprawdziwe informacje doprowadziły do wypłacenia nienależnych świadczeń. Zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawione według wzoru ustalonego przez ZUS (Rp-7) stanowi środek dowodowy stwierdzający wysokość zarobku lub dochodu przyjmowanego do podstawy wymiaru emerytury lub renty, stosownie do § 20 obowiązującego wówczas rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r. Nr 10, poz. 49 z późn. zm.). Z treści powyższego przepisu nie wynika, aby zawarte w zaświadczeniu stwierdzenie co do wysokości wynagrodzenia miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenie i ustalających jego wysokość. Zaświadczenie to nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to zaświadczenie nie jest organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej, a tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone.

ZUS jako organ uprawniony do przyznania świadczeń z ubezpieczenia społecznego i ustalania wysokości tych świadczeń miał obowiązek dokonania kontroli przedłożonego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) nie będącego dokumentem urzędowym, lecz - prywatnym. Sposób sporządzenia przez zakład pracy dokumentu z dnia 29.09.1992 r., tj. wskazanie w tabeli, iż chodzi o wynagrodzenia z lat 1984-1986 przy jednoczesnym wskazaniu kwot przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce społecznej za lata 1985-1987 i wyliczenie relacji tych danych w sposób rachunkowo nieprawidłowy przy jednoczesnym wskazaniu, że do wyliczeń przyjęto okres od 1.01.1985r. do 31.12.1986r., zdaniem Sądu, już z dniem jego wpływu do organu rentowego winien skłonić do dokonania weryfikacji przez ten organ wysokości wynagrodzenia ubezpieczonej we wskazanym okresie, jak również tego, jaki faktycznie okres ma być wzięty pod uwagę do wyliczeń. Mając na uwadze treść ww. zaświadczenia ZUS winien był zwrócić się do wystawiającego go podmiotu, tj. strony powodowej jako pracodawcy o wyjaśnienie wątpliwości. Błędy zawarte

w zaświadczeniu zostały dostrzeżone przez pracownika strony pozwanej, o czym świadczy dopięta do zaświadczenia karteczka z wyliczeniami dokonanyimi przez tego pracownika, w oparciu o które następnie wyliczono świadczenie ubezpieczonej. Organ rentowy nie wykorzystał powyżej wskazanych możliwości weryfikacji danych zawartych w zaświadczeniu Rp-7, ale sam dokonał poprawek i to w sposób nieprawidłowy, co doprowadziło do bezpodstawnej wypłaty świadczenia w zawyżonej wysokości.

Ponadto przekazane stronie pozwanej przez odwołującego informacje były w istocie zgodne ze stanem faktycznym, a jedynie omyłkowo wskazano niewłaściwe lata 1984-1986 zamiast 1985-1987 (kwoty wynagrodzenia za ten okres były podane prawidłowo) przy prawidłowej kwocie przeciętnego wynagrodzenia rocznego, prawidłowym obliczeniu stosunku tego wynagrodzenia do wynagrodzenia ubezpieczonej i w konsekwencji prawidłowo wyliczonym wskaźniku wysokości tego wynagrodzenia : 145,13%. W związku z powyższym nie zaistniała podstawa odpowiedzialności odwołującego z art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Z tych względów Sąd Okręgowy uznał odwołanie za zasadne i z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w wyroku. Orzeczenie o kosztach oparto o przepis art. 98 k.p.c. w zw. § 2 ust 2 i § 11 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013r., poz. 490).